

Puutavaran työ- ja luovutusmittaus tehtaalla

MAA- JA METSÄTALOUSHALLITUS 20.3.1997
YLEISOHJE

1. Yleistä

Puutavaran mittauksella tarkoitetaan sopimuksen mukaisen puutavaran laadun ja määrän toteamista.

Mittausosapuolten luottamuksen saavuttamiseksi ja oikeusturvan järjestämiseksi tarvitaan tehtaalla tapahtuvan eräkohtaisen työ- ja luovutusmittauksen toteutusta varten riittävät ohjeet. Seuraavassa on koottu toiminnoittain ne yleisperiaatteet, jotka tulee ottaa huomioon tehdasmittauksen käytännön järjestelyissä ja ohjeistuksessa. Puukaupan osapuolten väliset keskinäiset sopimukset ovat kuitenkin tätä ohjetta sitovampia.

2. Sopimusasiat

2.1. Ostosopimus

Kaupanteon yhteydessä on varmistettava, että mm. seuraavista asioista on sovittu:

- käytettävä mittausmenetelmä
- mittauspaikka
- mittaaja (ostaja, myyjä, joku muu)
- puutavaran mitta- ja laatuvaatimukset
- kuljetus- ja käsittelyoikeus sekä siihen liittyvät vastuukysymykset ennen mittaustuloksen hyväksymistä.

2.2. Työmaakohtaiset sopimukset ja yleisohjeet

Työn/urakanantaja ilmoittaa työntekijälle tai urakoitsijalle:

- käytettävät puutavaran mitta- ja laatuvaatimukset
- käytettävä mittausmenetelmä kullekin erälle
- mittauspaikka
- mittaaja (ostaja, myyjä, työntekijä, joku muu)
- kuljetus- ja käsittelyoikeus ennen mittaustuloksen hyväksymistä
- mittauserien tunnistaminen
- eräkohtaiset tunnistetiedot.

3. Ilmoitusvelvollisuudet

3.1. Tehdasmittausilmoitus (pdf)

Yritys tekee ilmoituksen Metsäntutkimuslaitokselle tehdasmittauksen käytöstä työ- ja luovutusmittauksen perusteena. Ilmoituksessa esitetään mm.

- käytettävä mittausmenetelmä ja mittausohjeet sekä muutokset mittausmenetelmiin ja -ohjeisiin
- arvio käytön laajuudesta työ- ja luovutusmittauksen perusteena.

3.2. Hankintakauppa

Myyjä ilmoittaa ostajalle, milloin erä on valmiina kuljetukseen. Ilmoituksessa tulee olla seuraavat seikat:

- myyjän nimi
- sopimusnumero ja -päivämäärä
- kuitupuupinojen ja tukkikasojen tunnistetiedot.

Myyjä merkitsee erilliset varastomuodostelmat tarvittavilla tunnistetiedoilla.

Lisäksi suositellaan ilmoitettavaksi tukkien kappalemäärä puutavaralajeittain sekä kuitupuupinojen arvioitu kiintotilavuus.

3.3. Pystykauppa

Ennen hakkuun alkamista ilmoitetaan myyjälle tai hänen edustajalle hakkuun alkamisajankohta. Vastaavasti ennen kuljetuksen aloittamista myyjälle ilmoitetaan kuljetuksen ajankohta.

4. Kuljetus

Ostaja/työnantaja antaa kuljettajalle kuljetusmääräyksen, jossa on merkintä tehdasmittauseriästä. Niiden on oltava erillään kuljetettavissa.

Kuljetusurakoitsija huolehtii siitä, että mittauserät pysyvät kuljetuksen aikana erillään ja ovat tehtaalla erillään mitattavissa. Kuljettaja esittää tehtaalla kunkin erän tunnistetiedot.

5. Kuorman purku tehtaalla

Puutavara pyritään mittaamaan tehtaalla välittömästi. Jos tämä ei ole mahdollista, mittauserät puretaan erilleen varastokentälle odottamaan mittausta ja merkitään selvästi.

6. Mittaus

Mittaaja rekisteröi kunkin erän tunnistetiedot ja huolehtii erien pysymisestä erillään mittauksen aikana. Tulosten säilyminen varmistetaan kaikissa tilanteissa.

Mittausosapuolilla on oikeus tutustua mittausmenettelyyn ajankohdasta erikseen sovittaessa.

Kun kaikki mittauserään kuuluvat puut on kuljetettu ja mitattu, mittauksesta laaditaan kaikille osapuolille tarvittavat asiapaperit.

7. Tarkastusjärjestelmä

7.1. Mittalaite

Mittaaja seuraa mittalaitteen toimivuutta sen sisäisen hälytysjärjestelmän ja/tai säännöllisin väliajoin mitattavan testikappaleen avulla ja säätää mittalaitteen tarvittaessa. Myös mittausvälineiden kuntoa ja tarkkuutta seurataan säännöllisesti. Säädot ja tarkastukset rekisteröidään.

7.2. Mittaustulos

Mittausmenetelmään sisältyy satunnaisotantaan perustuva mittaustuloksen tarkastusjärjestelmä, jolla seurataan perusmittauksen tarkkuustasoa.

Tarkastuserä arvotaan satunnaisotannalla ja mitataan samalla tai tarkkuudeltaan vastaavalla menetelmällä kuin perusmittaus on suoritettu. Mittausosapuolten edustajilla on oikeus osallistua tarkastuserän mittaukseen.

Tarkastusmittaustulokset säilytetään vähintään vuoden ajan. Mittausosapuolilla on oikeus saada tulokset nähtäväkseen niin halutessaan.

7.3. Tarkkuuden seuranta

Virallisella mittaajalla on oikeus seurata mittalaitteiden toimivuutta ja mittauksen tarkkuustasoa.

8. Virheiden ja mittauserojen käsittely

8.1. Käsittelyvirheet

Havaitut mittauserään kohdistuvat virheet, esim. sekaantumiset tai katoamiset, selvitetään välittömästi ja oikaistu tulos ilmoitetaan kaikille mittausosapuolille hyväksyttäväksi.

8.2. Mittauserot

Kohdan 7.1. ja 7.2. tulosten perusteella havaittujen mittauserojen syyt selvitetään ja niiden perusteella tehdään mittausjärjestelmään tarvittavat säädöt tai korjaukset.

9. Erimielisyys

Mikäli mittaustuloksesta (määrä ja laatu) tai menettelytavasta syntyy erimielisyyttä, on tästä tulokseen tyytymättömän osapuolen välittömästi ilmoitettava perusmittauksen suorittajalle. Erimielisyys pyritään ensisijaisesti sopimaan osapuolten kesken. Mikäli osapuolet eivät pääse sopimukseen, tyytymätön osapuoli voi pyytää virallista mittaajaa antamaan asiasta lausunnon mahdollisine korjausesityksineen.